

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від _____ р. № _____
Київ

Про внесення змін до Положення про спеціальну школу та до Переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами освіти, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності

Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Внести зміни до Положення про спеціальну школу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. №221 «Про затвердження Положення про спеціальну школу та Положення про навчально-реабілітаційний центр» (Офіційний вісник України, 2019 р., № 24, ст. 853), виклавши його в редакції, що додається.

2. Пункт 1 Переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами освіти, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 796 (Офіційний вісник України 2010 р., № 67, ст. 2410; 2018 р., №68, ст. 2289, №70, ст. 2369; 2019 р., №60, ст. 2066; 2021 р., №3, ст. 158), доповнити підпунктом 29 такого змісту:

«29) надання закладами дошкільної та загальної середньої освіти понад обсяги, встановлені індивідуальною програмою розвитку, корекційно-розвиткових та/або психолого-педагогічних, та/або реабілітаційних послуг (допомоги) здобувачам освіти такого закладу освіти, а також дітям, які не здобувають освіти у цьому закладі освіти.».

Прем'єр-міністр України

Денис ШМИГАЛЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів
України від 6 березня 2019 р. № 221
(в редакції постанови Кабінету
Міністрів України від ____
2021 р. № ____)

ПОЛОЖЕННЯ про спеціальну школу

Загальні положення

1. Це Положення визначає основні засади діяльності спеціальних шкіл і поширюється на спеціальні школи комунальної, приватної та корпоративної форми власності.

У цьому Положенні термін «учні (вихованці)» вживається у значенні «особи з особливими освітніми потребами, зумовленими порушеннями інтелектуального розвитку, фізичними та/або сенсорними порушеннями».

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», Бюджетному кодексі України.

2. Спеціальна школа є закладом загальної середньої освіти, у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», іншими актами законодавства та цим Положенням. Спеціальна школа діє на підставі установчих документів, що розробляються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту», цього Положення, рішень засновників, прийнятих в межах їх повноважень, та власних установчих документів.

Спеціальна школа є юридичною особою, що в залежності від засновника, що діє як заклад комунальної, приватної або корпоративної форми власності.

Спеціальна школа комунальної форми власності діє як бюджетна установа.

Статут спеціальної школи розробляється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту», цього Положення, інших актів законодавства та затверджується засновником (засновниками) або уповноваженим ним (ними) органом.

3. Спеціальні школи, залежно від профілю їх діяльності, можуть створюватися для дітей з:

- порушеннями слуху;
- порушеннями зору;
- порушеннями інтелектуального розвитку;

порушеннями опорно-рухового апарату;
тяжкими порушеннями мовлення.

4. Спеціальна школа повинна:

забезпечувати здобуття освіти учнями (вихованцями) відповідно до Базового компоненту дошкільної освіти (за наявності дошкільного підрозділу) та Державних стандартів загальної середньої освіти;

мати кабінети з обладнанням та засобами для надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг відповідно до профілю спеціальної школи;

забезпечувати реалізацію корекційно-розвиткового складника освітньої програми та надавати корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні послуги (допомогу);

створювати групи подовженого дня для реалізації освітньої програми спеціальної школи;

використовувати систему автоматизації роботи інклюзивно-ресурсних центрів відповідно до положення, затвердженого МОН.

4. Головними завданнями спеціальної школи є:

1) забезпечення здобуття загальної середньої освіти та дошкільної освіти (за наявності дошкільного підрозділу) учнями (вихованцями) з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів;

2) створення умов для здобуття освіти учнями (вихованцями) шляхом належного кадрового, матеріально-технічного забезпечення, забезпечення універсального дизайну та/або розумного пристосування, що враховує індивідуальні потреби та можливості учнів (вихованців);

3) забезпечення системного психолого-педагогічного супроводу учнів (вихованців);

4) надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) учням (вихованцям) та дітям, які не є учнями (вихованцями) спеціальної школи;

5) застосування в процесі навчання найбільш прийнятних для учнів (вихованців) методів і способів спілкування в освітньому середовищі, які максимально сприяють засвоєнню знань і соціальному розвитку, використання в освітньому процесі української жестової мови, шрифту Брайля, альтернативної комунікації тощо;

6) викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів) із урахуванням можливостей та потреб учнів, способами, що є найбільш прийнятними для учнів спеціальної школи, у тому числі шляхом адаптації/модифікації змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів);

7) організація освітнього процесу, що ґрунтується на загальнолюдських цінностях, визначених Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та «Про дошкільну освіту», у тому числі формування культури свободи та самодисципліни, відповідальності за своє життя, сміливості та реалізації творчого потенціалу як невід'ємних складників становлення особистості; нетерпимості до корупції; поваги до гідності, прав, свобод, законних інтересів людини і громадянина; нетерпимості до приниження честі та

гідності людини. фізичного або психологічного насильства, а також до дискримінації за будь-якою ознакою; патріотизму, поваги до державної мови та державних символів України; почуттів доброти, милосердя, толерантності, турботи, справедливості, шанобливого ставлення до сім'ї, відповідальності за свої дії;

8) формування компетентностей для подальшого самостійного життя, розвиток природних здібностей і обдарувань, творчого та критичного мислення учнів, здійснення їх допрофесійної підготовки та соціалізації;

9) сприяння всебічному розвитку учнів (вихованців);

10) засвоєння учнями (вихованцями) норм етики та загальнолюдської моралі, міжособистісного спілкування, основ гігієни та здорового способу життя, початкових трудових умінь і навичок;

11) надання консультацій батькам учнів (вихованців) та їх активне залучення до освітнього процесу.

Профільність, структура та строки навчання у спеціальних шкiл

5. У складі спеціальної школи для дітей:

з порушеннями слуху утворюються класи для учнів з глухотою, класи для учнів зі зниженим слухом та, за умови наявності в штаті закладу відповідних фахівців та навчально-матеріальної бази, створюються класи для учнів із важкими порушеннями мовлення. У разі недостатньої кількості осіб та за умови забезпечення індивідуального підходу в один клас можуть бути зараховані особи із глухотою та із зниженим слухом;

з порушеннями зору – класи для учнів зі сліпотою, класи для учнів зі зниженим зором. У разі недостатньої кількості осіб та за умови забезпечення індивідуального підходу в один клас можуть бути зараховані особи зі сліпотою та особи із зниженим зором;

з порушеннями інтелектуального розвитку – класи для учнів з легкими порушеннями інтелектуального розвитку, класи для учнів з помірними порушеннями інтелектуального розвитку. У разі недостатньої кількості осіб та за умови забезпечення індивідуального підходу в один клас можуть бути зараховані особи зі легкими та помірними порушеннями інтелектуального розвитку;

з порушеннями опорно-рухового апарату – класи для учнів з порушеннями опорно-рухового апарату;

з важкими порушеннями мовлення – класи для учнів з важкими порушеннями мовлення.

У спеціальних школах незалежно від профілю (крім спеціальних шкiл для дітей з інтелектуальними порушеннями) можуть створюватися окремі класи для дітей:

зі складними порушеннями розвитку (у тому числі, які мають два та більше порушень) за умови, що одне з наявних порушень відповідає порушенням основного контингенту учнів;

із розладами аутичного спектра.

6. За наявності відповідної матеріально-технічної бази для учнів, які за станом здоров'я можуть оволодіти професією певного кваліфікаційного рівня, в

спеціальній школі можуть відкриватися класи з поглибленою професійною орієнтацією. Зарахування учнів до таких класів здійснюється з урахуванням їх побажань (якщо їм не протипоказане навчання за певною професією) за заявою батьків або повнолітніх учнів.

7. Спеціальна школа може мати у своєму складі:

дошкільний підрозділ;

пансіон;

інші внутрішні структурні підрозділи.

Керівник спеціальної школи може ініціювати питання щодо створення або ліквідації структурних підрозділів.

Структурний підрозділ діє відповідно до статуту спеціальної школи, який затверджується засновником (засновниками) або уповноваженим ним (ними) органом, та на підставі положення про нього, затвердженого керівником.

Спеціальна школа може мати у своєму складі філії. Філії не мають статусу юридичної особи та діють на підставі положення, розробленого на основі Типового положення про філію закладу освіти, затвердженого МОН.

8. Організація діяльності дошкільного підрозділу здійснюється відповідно до законодавства, статуту спеціальної школи та на підставі положення про нього, затвердженого керівником, з урахуванням контингенту дітей.

9. Гранична наповнюваність класів та дошкільних груп становить для учнів (вихованців) з:

1) глухотою – вісім осіб;

2) сліпотою – вісім осіб;

3) зниженим слухом – десять осіб;

4) порушеннями опорно-рухового апарату – десять осіб;

5) зниженим зором – дванадцять осіб;

6) легкими порушеннями інтелектуального розвитку – дванадцять осіб;

7) важкими порушеннями мовлення – дванадцять осіб;

8) складними порушеннями розвитку – шість осіб;

9) помірними порушеннями інтелектуального розвитку – шість осіб;

10) розладами аутичного спектра – шість осіб.

При зарахуванні дітей до спеціальної школи гранична наповнюваність класу, визначена цим пунктом, може бути збільшена відповідно до рішення керівника спеціальної школи, але не більш ніж на одну особу.

Кількість учнів у класі (наповнюваність класу) не може становити менше половини граничної наповнюваності, визначеної цим пунктом.

10. У спеціальній школі можуть створюватися класи для дітей з порушеннями розвитку, що визначені підпунктами 1 і 3, 2 і 5 та 6 і 9 пункту 9 цього Положення. Гранична наповнюваність таких класів визначається згідно з підпунктами 1 - 3, 5, 6 і 9 пункту 9 цього Положення відповідно до переважної кількості учнів, які мають такі порушення. У випадку рівної кількості учнів з різними порушеннями розвитку у таких класах, їх гранична наповнюваність визначається відповідно до підпунктів 1, 2 і 9 пункту 9 цього Положення.

11. До класів спеціальної школи можуть зараховуватися учні різного віку за умови якщо їх різниця у віці становить не більше одного року.

Для реалізації освітньої програми, у тому числі її корекційно-розвиткового складника, у спеціальній школі створюються групи подовженого дня для учнів одного або різних років навчання з урахуванням особливостей розвитку, гранична наповнюваність яких не може перевищувати наповнюваність класів, визначену відповідно до пунктів 9 та 10 цього Положення.

Для надання корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг в спеціальній школі можуть створюватися міжкласні групи.

12. Поділ класів на групи для вивчення окремих предметів у спеціальній школі здійснюється згідно з нормативами, затвердженими МОН.

13. Кількість дошкільних груп (за наявності дошкільного підрозділу), класів, міжкласних груп та груп подовженого дня затверджується наказом керівника спеціальної школи на навчальний рік.

14. Спеціальна школа для дітей з порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату може забезпечувати здобуття повної загальної середньої освіти на одному чи кількох її рівнях:

початкова освіта - 1-4 класи;

базова середня освіта - 5-10 класи;

профільна середня освіта - 11-13 класи.

15. Спеціальна школа для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку може забезпечувати здобуття загальної середньої освіти на одному або на декількох її рівнях:

початкова освіта - 1-4 класи;

базова середня освіта - 5-10 класи.

Для учнів з порушеннями інтелектуального розвитку за наявності відповідної навчально-матеріальної бази може забезпечуватися здобуття профільної середньої освіти шляхом створення 11-13 класів.

16. Спеціальна школа для дітей з тяжкими порушеннями мовлення може забезпечувати здобуття загальної середньої освіти на одному або двох її рівнях:

початкова освіта - 1-4 класи;

базова середня освіта - 5-10 класи.

Управління спеціальною школою

17. Управління спеціальною школою в межах повноважень, визначених законодавством та його статутом, здійснюють:

засновник (засновники);

керівник спеціальної школи;

колегіальний орган управління;

колегіальний орган громадського самоврядування;

інші органи, передбачені законодавством, та/або його статутом.

Керівництво спеціальною школою здійснює його директор, кваліфікаційні вимоги до якого та порядок його обрання (призначення) визначаються Законом України «Про повну загальну середню освіту».

Повноваження директора спеціальної школи визначаються законодавством і статутом спеціальної школи.

Директор спеціальної школи повинен виконувати обов'язки, покладені на нього законодавством, засновником (засновниками), статутом, колективним договором (у разі наявності), його строковим трудовим договором.

Директор спеціальної школи обирається, призначається на посаду та звільняється із займаної посади відповідно до законодавства та умов укладеного трудового договору.

18. Колегіальним органом управління спеціальної школи є педагогічна рада, повноваження якої визначаються Законом України «Про повну загальну середню освіту» і статутом спеціальної школи.

19. У спеціальній школі можуть утворюватися та діяти органи самоврядування працівників спеціальної школи, органи учнівського самоврядування, органи батьківського самоврядування, інші органи громадського самоврядування учасників освітнього процесу та піклувальна рада, повноваження, засади формування та діяльності яких визначаються законодавством та статутом спеціальної школи. Органи громадського самоврядування та піклувальна рада мають право брати участь в управлінні спеціальною школою у порядку та межах, визначених законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та його статутом.

20. Вищим колегіальним органом громадського самоврядування спеціальної школи є загальні збори (конференція) її колективу, що скликаються не менше одного разу на рік та формуються з уповноважених представників усіх учасників освітнього процесу у порядку визначеному законодавством та статутом спеціальної школи.

Зарахування до спеціальної школи та організація її діяльності

21. Зарахування учнів (вихованців) до спеціальних шкіл, переведення до іншого закладу освіти та відрахування здійснюються відповідно до Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти, затвердженого МОН.

Зарахування учнів до пансіону спеціальної школи, проживання та утримання в ньому здійснюється відповідно до Порядку проживання та

утримання учнів у пансіонах закладів освіти, затвердженого Кабінетом Міністрів.

Учні (вихованці) відповідно до наявних порушень їхнього розвитку розподіляються між класами (групами) наказом керівника спеціальної школи на навчальний рік.

22. Структура і тривалість навчального року, навчального тижня, навчального дня, форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою спеціальної школи у межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, особливостей регіону тощо.

Тривалість канікул у спеціальній школі протягом навчального року не може становити менше 30 календарних днів.

23. Керівник спеціальної школи затверджує режим роботи відповідно до специфіки функціонування з урахуванням психофізичних особливостей учнів (вихованців), вимог санітарного законодавства, забезпечення реалізації корекційно-розвиткового складника освітньої програми, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги).

Керівник організовує роботу з персональними даними у спеціальній школі та визначає працівника, відповідального за внесення інформації до системи автоматизованої роботи інклюзивно-ресурсних центрів.

Педагогічна рада схвалює стратегію розвитку спеціальної школи та річний план роботи, освітню (освітні) програму (програми), зміни до неї (них) та оцінює результати її (їх) виконання, правила внутрішнього розпорядку, розглядає інші питання, віднесені законодавством та/або статутом спеціальної школи до її повноважень.

24. Розклад уроків, психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять складається з дотриманням педагогічних вимог та вимог санітарного законодавства з урахуванням індивідуальних особливостей учнів (вихованців), затверджується керівником спеціальної школи і не може призводити до перевантаження учнів (вихованців).

25. Тривалість уроків у 1 класі становить 35 хвилин, у 2-4 класах - 40 хвилин, у 5-12 (13) класах - 45 хвилин. Періодичність проведення перерв під час уроків (фізкультхвилинки) і тривалість перерв між уроками схвалюється педагогічною радою відповідно до особливостей організації освітнього процесу та харчування.

26. Батьки чи учні (у випадку досягнення повноліття) можуть обирати форму здобуття освіти відповідно до індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів учня.

Організація навчання за індивідуальною формою здобуття освіти (педагогічним патронажем) здійснюється відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого МОН.

У разі здобуття освіти за формою педагогічного патронажу для учнів в обов'язковому порядку складається індивідуальний навчальний план.

Організація навчання за дистанційною формою здобуття освіти в спеціальній школі здійснюється відповідно до положення про дистанційне навчання, затвердженого МОН.

27. При здобутті освіти за індивідуальною чи дистанційною формою спеціальна школа забезпечує умови для отримання учнями психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) та участі учнів (вихованців) в заходах спеціальної школи.

28. Учні (вихованці) спеціальної школи забезпечуються медичним обслуговуванням, що здійснюється медичними працівниками, у порядку, встановленому законодавством.

Заклади охорони здоров'я за місцем розташування спеціальної школи з урахуванням профілю діяльності спеціальної школи спільно з органами управління освітою та органами охорони здоров'я щороку забезпечують безоплатне проведення медичного огляду учнів (вихованців), моніторинг стану здоров'я, здійснення лікувально-профілактичних заходів.

Педагогічні працівники спеціальної школи зобов'язані володіти навичками з надання домедичної допомоги, відповідно до професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого наказом МОН.

Медичні працівники спеціальної школи зобов'язані надавати первинну медичну допомогу і звертатися у разі потреби до відповідного закладу охорони здоров'я.

29. Відповідальність за організацію харчування учнів (вихованців) у спеціальній школі, дотримання вимог санітарного законодавства, законодавства про безпечність та якість харчових продуктів покладається на засновника (засновників) та керівника спеціальної школи. Харчування здійснюється відповідно до норм та порядку організації харчування учнів (вихованців) у закладах освіти, визначених законодавством.

Харчування у спеціальних школах організовується з перервами 3,5-4 години між прийомами їжі:

п'ятиразове (сніданок, другий сніданок, обід, полуденок/підвечірок, вечеря) - для учнів, які проживають у пансіоні;

триразове (другий сніданок, обід, полуденок/підвечірок) - для учнів, які навчаються у спеціальній школі та перебувають у групі подовженого дня;

дворазове (другий сніданок, обід) – для учнів, які навчаються в спеціальній школі та не відвідують групи подовженого дня.

За потреби відповідно до структури навчального дня та за погодженням з засновником керівник спеціальної школи може встановити для учнів, які

навчаються у спеціальній школі та перебувають у групі подовженого дня, інший режим харчування, зокрема чотириразовий (другий сніданок, обід, полуденок/підвечірок, вечеря) з забезпеченням перерв між прийомами їжі 3,5-4 години.

Для вихованців дошкільних груп (при наявності дошкільного підрозділу) режим харчування встановлюється відповідно до порядку організації харчування вихованців закладів дошкільної освіти та статуту спеціальної школи.

Організація харчування учнів (вихованців) здійснюється відповідно до державних санітарних норм.

У комунальних спеціальних школах харчування учнів (вихованців) здійснюється за рахунок коштів відповідних бюджетів.

Діти, які не є учнями (вихованцями) спеціальної школи, але отримують у ній психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги, та працівники спеціальної школи забезпечуватись харчуванням на платній основі.

30. Спеціальна школа може надавати послуги на підставі ліцензії на провадження господарської діяльності, у тому числі ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджених постановою Кабінету Міністрів від 02 березня 2016 р. № 285 (Офіційний вісник України 2016 р., № 30, ст. 1184).

31. Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу, зокрема у класах для дітей зі сліпотою, глухотою, складними порушеннями розвитку, помірними порушеннями інтелектуального розвитку, із розладами аутичного спектра, забезпечує асистент вчителя та/або асистент вихователя групи подовженого дня, педагогічне навантаження яких на ставку складає 25 годин на тиждень.

Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу для вихованців дошкільних груп (за наявності дошкільного підрозділу) забезпечує асистент вихователя, педагогічне навантаження якого на ставку складає 25 годин на тиждень.

За потреби, в освітньому процесі соціальні потреби учнів (вихованців) може забезпечувати асистент учня (дитини) - соціальний робітник, один із батьків або уповноважена ними особа.

Організація освітнього процесу та оцінювання результатів

32. Освітній процес у спеціальній школі забезпечує дотримання Базового компоненту дошкільної освіти (за наявності дошкільного підрозділу) та Державних стандартів загальної середньої освіти і спрямовується на розвиток особистості учня (вихованця), формування та застосування його компетентностей, має корекційну спрямованість та забезпечує засвоєння освітньої програми, розвиток здібностей та подальшу соціалізацію учнів (вихованців).

33. Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їх особливих освітніх потреб.

34. Освітній процес у спеціальних школах для дітей з порушеннями слуху, зору та опорно-рухового апарату (крім класів для дітей із складними порушеннями розвитку) може організовуватися за такими циклами відповідно до рівнів освіти:

перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);

другий цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання);

перший цикл базової середньої освіти - адаптаційний (5-6 роки навчання);

другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-10 роки навчання);

перший цикл профільної середньої освіти - профільно-адаптаційний (11 рік навчання);

другий цикл профільної середньої освіти – профільний (12-13 роки навчання).

35. Освітній процес в спеціальних школах для дітей з інтелектуальним порушеннями та класах для дітей із складними порушеннями розвитку незалежно від профілю спеціальної школи може організовуватися за такими циклами відповідно до рівнів освіти:

перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);

другий цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання);

перший цикл базової середньої освіти - адаптаційний (5-6 роки навчання);

другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-10 роки навчання);

перший цикл профільної середньої освіти - профільно-адаптаційний (11 рік навчання);

другий цикл профільної середньої освіти – профільний, професійного спрямування (12-13 роки навчання).

36. Освітній процес в спеціальних школах для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (крім класів для дітей із складними порушеннями розвитку) організовується на рівні початкової та/або базової середньої освіти за такими циклами:

перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);

другий цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання);

перший цикл базової середньої освіти - адаптаційний (5-6 роки навчання);

другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-10 роки навчання).

37. Домашні завдання у першому циклі початкової школи (1-2 класи) не задаються. Письмові домашні завдання у другому циклі початкової школи (3-4 класи) не є обов'язковими.

Домашні завдання у 5-13 класах можуть задаватися з урахуванням особливостей психофізичного розвитку учнів. Зміст, обсяг і форма виконання домашніх завдань визначаються педагогічними працівниками.

38. Спеціальна школа для забезпечення здобуття загальної середньої освіти розробляє та використовує в освітній діяльності освітню програму. Освітня програма може бути розроблена на основі відповідної типової освітньої програми або освітніх програм, розроблених суб'єктами освітньої діяльності, науковими установами, фізичними чи юридичними особами і затверджених відповідно до законодавства.

Рішення про використання закладом освіти для забезпечення здобуття загальної середньої освіти освітньої програми, розробленої на основі типової освітньої програми або іншої освітньої програми, приймається педагогічною радою спеціальної школи. Освітня програма, розроблена не на основі типової освітньої програми має бути затверджена в установленому законодавством порядку.

Не можуть бути затверджені та використовуватися освітні програми, що не передбачають досягнення учнями результатів навчання, визначених державними стандартами.

39. Освітня програма спеціальної школи в обов'язковому порядку має містити виховну складову та корекційно-розвитковий складник, що враховує специфіку розвитку та потреби учнів.

40. На основі визначеного в освітній програмі спеціальної школи навчального плану педагогічна рада погоджує, а його керівник затверджує річний навчальний план (один або декілька), в якому конкретизується перелік навчальних предметів (інтегрованих курсів), обов'язкових для вивчення, вибіркових (за вибором учнів) освітніх компонентів, зокрема, навчальних предметів, курсів, інтегрованих курсів, та кількість навчальних годин на тиждень (та/або кількість годин на навчальний рік).

41. Освітня програма та навчальний план спеціальної школи мають забезпечувати предмети для вибору та корекційно-розвитковий складник.

У спеціальній школі має бути забезпечено викладання навчальних предметів (інтегрованих курсів) способами, що є найбільш прийнятними для осіб відповідного віку, у тому числі шляхом адаптації/модифікації змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів).

42. Навчання учнів (вихованців) спеціальної школи має здійснюватися за допомогою найбільш прийнятних для таких дітей мов, методів і способів спілкування в освітньому середовищі (просторі) та максимально сприяти засвоєнню знань і соціальному розвитку, формуванню компетентносний для подальшого життя.

Для учнів (вихованців) зі сліпотою, глухотою забезпечується використання в освітньому процесі шрифту Брайля, української жестової мови.

Для учнів з розладами аутичного спектра – використання засобів альтернативної комунікації (за потреби), використання інших методів і способів, які забезпечують формування необхідних компетентностей для подальшого самостійного життя, розвиток комунікативних навичок.

Для учнів (вихованців) зі складними порушеннями розвитку використовуються методи та способи, які враховують їх індивідуальні потреби та забезпечують формування компетентностей, необхідних для подальшого самостійного життя.

43. У спеціальній школі реалізується індивідуальна освітня траєкторія, що передбачає розробку індивідуальної програми розвитку та для учнів - індивідуального навчального плану (за потребою).

44. Індивідуальна програма розвитку складається для кожного учня (вихованця) на підставі висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку його розвитку, наданого інклюзивно-ресурсним центром.

Індивідуальна програма розвитку для учнів має містити: загальну інформацію про учня, інформацію про особливості та динаміку розвитку, особливості засвоєння освітньої програми (її окремих освітніх компонентів), потребу в індивідуальному навчальному плані, потребу в адаптації/модифікації змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів), перелік психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги), яких потребує учень.

У разі відвідування учнем реабілітаційної установи індивідуальна програма розвитку узгоджується з індивідуальним планом реабілітації в такій установі.

Індивідуальна програма розвитку для вихованців (за наявності дошкільного підрозділу) має містити: загальну інформацію про вихованця, інформацію про особливості та динаміку розвитку, особливості засвоєння навчальних програм, перелік психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг (допомоги), яких потребує вихованець.

Індивідуальна програма розвитку затверджується керівником спеціальної школи та підписується батьками учня або ним особисто (у випадку його повноліття).

45. Індивідуальний навчальний план (за потреби) розробляється на підставі поданої батьками учня чи ним особисто (у випадку його повноліття) письмової заяви.

Індивідуальний навчальний план розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою спеціальної школи, затверджується її керівником та підписується батьками чи учнем особисто (у випадку його повноліття).

Індивідуальний навчальний план може містити адаптацію чи модифікацію змісту навчальних предметів (інтегрованих курсів), визначати відмінні від визначених освітньою програмою послідовність, форму і темп засвоєння учнем освітніх компонентів.

Індивідуальний навчальний план повинен забезпечувати засвоєння учнем відповідної освітньої програми спеціальної школи із збереженням корекційно-розвиткового складника та передбачати його участь в заходах спеціальної школи.

46. У спеціальній школі створюються групи подовженого дня з метою: реалізації освітньої програми спеціальної школи, що містить корекційно-розвитковий та виховний складники; організації навчальної, виховної та пізнавальної діяльності учнів; забезпечення корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг (допомоги); надання кваліфікованої допомоги учням у підготовці до уроків і виконанні домашніх завдань; формування в учнів ключових компетентностей, необхідних для подальшого самостійного життя; забезпечення виконання індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану (за наявності); організації дозвілля учнів.

47. Освітній процес у групах подовженого дня організовується з урахуванням освітньої програми спеціальної школи вихователями, оплата праці яких здійснюється відповідно до законодавства.

48. У спеціальній школі мають бути створені умови для організації денного відпочинку (сну) в групі подовженого дня для учнів першого класу та інших учнів, які цього потребують.

49. Режим роботи групи подовженого дня та організація освітнього процесу в ній мають відповідати державним санітарним нормам. Режим роботи групи подовженого дня має передбачати: корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні заняття; виконання домашніх завдань (за наявності); харчування тривалістю не менш як 30 хвилин; прогулянки на відкритому повітрі; проведення вихованих та культурно-просвітницьких заходів; проведення спортивно-оздоровчих занять; денний відпочинок (сон) для учнів першого класу та учнів, які цього потребують.

50. Учні спеціальної школи можуть перебувати в групі подовженого дня не більше шести годин на день.

На підставі заяви одного з батьків уповноваженим ними особам (за нотаріально завіреною заявою) дозволяється забирати учнів в будь-який час. Для таких учнів має бути складений відповідний графік корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних занять з метою реалізації індивідуальної програми розвитку.

51. Виховний процес є невід'ємною складовою освітнього процесу у спеціальній школі і ґрунтується на загальнолюдських цінностях, культурних цінностях Українського народу, цінностях громадянського (вільного демократичного) суспільства, принципах верховенства права, дотримання прав і свобод людини і громадянина, принципах, визначених Законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» та «Про повну загальну середню освіту».

52. У спеціальній школі спільними зусиллями всіх учасників освітнього процесу забезпечується єдність навчання, виховання і розвитку учнів.

Для всебічного розвитку учнів (вихованців) до освітнього процесу залучаються заклади позашкільної освіти, утворюються гуртки за інтересами, спортивні секції тощо.

53. Виховання здійснюється педагогічними працівниками, у тому числі вихователями, відповідно до освітньої програми закладу освіти, режиму роботи спеціальної школи та спрямовується на формування компетентностей, необхідних для успішної соціалізації учня (вихованця).

54. У спеціальній школі здійснюється психолого-педагогічний супровід кожного учня (вихованця). З цією метою педагогічні та медичні працівники здійснюють спостереження за учнями (вихованцями). Результати таких спостережень обговорюються на засіданнях психолого-педагогічного консилиуму з метою уточнення змісту, форм і методів навчання, застосування індивідуального підходу до учня (вихованця).

55. Психолого-педагогічний консилиум є консультативно-дорадчим органом спеціальної школи, утворюється керівником спеціальної школи та діє на підставі цього Положення.

До складу психолого-педагогічного консилиуму входять керівник спеціальної школи або його заступник (голова), який відповідає за організацію освітнього процесу, медичний працівник який входить до штату спеціальної школи або закладу охорони здоров'я, вчителі, які здобули вищу освіту за спеціальностями «Спеціальна освіта», «Дефектологія», «Корекційна освіта (за нозологіями)», практичний психолог, соціальний педагог, фізичний терапевт / інструктор з фізкультури або вчитель-реабілітолог (за наявності), інші педагогічні працівники. На першому засіданні психолого-педагогічного консилиуму обирається секретар консилиуму.

56. Основними функціями психолого-педагогічного консилиуму є:

1) забезпечення реалізації Базового компоненту дошкільної освіти (за наявності дошкільного підрозділу) та Державних базових стандартів загальної середньої освіти в спеціальній школі, у тому числі визначення оптимальних методів та способів роботи з учнями (вихованцями);

2) забезпечення психолого-педагогічного супроводу учнів (вихованців) спеціальної школи;

3) поглиблене вивчення стану здоров'я та розвитку учнів (вихованців) спеціальної школи, складання індивідуальної програми розвитку та індивідуального навчального плану (за потреби);

4) проведення моніторингу динаміки розвитку учнів (вихованців) та результатів корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг (допомоги);

5) розробка рекомендацій щодо особливостей організації освітнього процесу відповідно до особливостей психофізичного розвитку учнів (вихованців), а також визначення індивідуальної освітньої траєкторії;

6) визначення оптимальних умов, форм і методів навчання з урахуванням освітніх потреб учня та Державних стандартів базової середньої освіти;

7) надання консультаційної допомоги батькам учнів (вихованців);

8) надання за запитом консультаційної допомоги з питань організації навчання осіб з особливими освітніми потребами, що здобувають освіту в інклюзивних та спеціальних класах (групах) інших закладів дошкільної та загальної середньої освіти;

9) надання консультацій батькам дітей, які отримують корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні послуги (допомогу) у спеціальній школі.

57. Рішення психолого-педагогічного консилиуму фіксуються в протоколі засідання та ухвалюються більшістю голосів членів консилиуму. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос голови психолого-педагогічного консилиуму. Засідання психолого-педагогічного консилиуму проводяться у разі потреби, але не рідше ніж двічі на рік.

58. Психологічне забезпечення освітнього процесу в спеціальній школі здійснюється практичними психологами, соціально-педагогічний патронаж - соціальними педагогами.

59. Оцінювання результатів навчання учнів спеціальної школи здійснюється згідно із загальними критеріями оцінювання та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

60. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття освіти, вимогам державних стандартів здійснюється шляхом державної підсумкової атестації. Учні спеціальної школи можуть бути звільнені від проходження атестації за заявою батьків відповідно до законодавства.

Облік оцінювання результатів навчання учнів протягом навчального року здійснюється у класних журналах. Результати навчання за рік зазначаються в особових справах учнів.

61. Учні, які завершили здобуття певного рівня загальної середньої освіти, отримують відповідний документ про освіту у встановленому законодавством порядку.

Надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги)

62. У спеціальних школах забезпечується психолого-педагогічний супровід, надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога).

63. Психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) надаються у рамках корекційно-розвиткового складника освітньої програми та навчального плану з врахуванням індивідуальних програм розвитку учнів (вихованців) в індивідуальній або груповій формі у вигляді занять.

Заняття проводяться педагогічними працівниками:

протягом дня (для вихованців дошкільних груп (у разі наявності дошкільного підрозділу);

у другій половині дня (для учнів спеціальної школи, крім випадків, коли проведення таких занять у першій половині дня передбачено освітньою програмою та/або медичними приписами закладів охорони здоров'я).

64. Надання корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг (допомоги) для учнів спеціальної школи не має заважати опануванню ними Державного стандарту базової середньої освіти.

65. Для проведення занять у груповій формі створюються міжкласні групи. При формуванні таких груп враховується індивідуальна програма розвитку учнів (вихованців). У групі має бути не менше трьох та не більше шести осіб.

Проведення занять у індивідуальній формі здійснюється відповідно до індивідуальних програм розвитку учнів (вихованців).

66. У спеціальній школі надається психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомога) із врахуванням індивідуальних можливостей учнів (вихованців) з метою розвитку та формування компетентностей для самостійного життя, у тому числі:

1) для учнів (вихованців) з порушеннями зору забезпечується використання в освітньому процесі для дітей зі сліпотою абетки та шрифту Брайля, тактильних наочно-дидактичних та навчальних матеріалів, у тому числі рельєфних малюнків, або адаптованих під особливості зорового сприймання, збереженню зору та дотриманню режиму охорони зору, формуванню необхідних компетентностей для подальшого самостійного життя, у тому числі орієнтування в просторі, соціально-побутовому орієнтуванню, розвитку зорового та тактильного сприймання, визначенню оптимальних можливостей практичного використання зорових функцій кожним учнем (вихованцем), дозованого зорового та фізичного навантажень, забезпеченню відповідного розумного пристосування та використанню відповідних додаткових засобів для навчання, забезпеченню іншої необхідної корекційно-розвиткової та психолого-педагогічної допомоги;

2) для учнів (вихованців) з порушеннями слуху - корекційно-розвитковій та психолого-педагогічній допомозі, спрямованій на максимальне збереження та

розвиток залишкового слуху, формування вимови, розвиток усного мовлення дітей із спостереженням за динамікою розвитку їх слухової функції; компенсаторному розвитку з використанням української жестової мови, білінгвального підходу до якісного засвоєння навчального матеріалу з усіх навчальних предметів (дисциплін);

3) для учнів (вихованців) з інтелектуальними порушеннями - корекційно-розвиткової та психолого-педагогічній допомозі, життєво-практичній спрямованості підготовки до самостійного життя на основі принципів диференційованого та особистісно-орієнтованого підходів;

4) для учнів (вихованців) з порушеннями опорно-рухового апарату – забезпеченню рухового та ортопедичного режимів, лікувальній фізичній культурі, масажу, заняттям в басейні тощо, для забезпечення відновлення і розвитку резервних та компенсаторних можливостей організму, корекційно-розвиткової та психолого-педагогічній допомозі;

5) для учнів (вихованців) з тяжкими порушеннями мовлення - корекційно-розвиткової та психолого-педагогічній допомозі, спрямованій на корекцію порушень мовленнєвої системи та ускладнень, які їх супроводжують (порушень усного та писемного мовлення, вторинної затримки психічного розвитку, розладів емоційно-вольової сфери тощо);

6) для учнів (вихованців) із розладами аутичного спектра – корекційно-розвиткової та психолого-педагогічній допомозі, спрямованій на формування необхідних компетентностей для подальшого самостійного життя, соціально-побутовому орієнтуванню, розвитку комунікативних навичок, у тому числі корекції порушень мовленнєвої системи та ускладнень, які їх супроводжують, розладів емоційно-вольової сфери, формуванню альтернативної комунікації тощо.

Під час роботи з дітьми із складними порушеннями розвитку, які навчаються в окремих класах спеціальної школи, формуються компетентності для самостійного життя, у тому числі соціально-побутове орієнтування, відповідно до індивідуальної програми розвитку.

67. У спеціальній школі, у тому числі, можуть проводитися заняття з:

лікувальної фізкультури;

фізичної терапії / фізкультури;

ритміки (логоритміки);

розвитку мовлення (формування вимови і мовлення);

соціально-побутового орієнтування;

орієнтування у просторі;

розвитку слухового, зорового, тактильного сприймання;

альтернативної комунікації;

корекції розвитку;

корекції мовлення;

сурдопедагогічної корекції;

психологічної корекції;

педагогічної корекції (заняття з профільними спеціалістами, у тому числі вчителями, спеціальним (корекційним) педагогом (вчителем-дефектологом),

вчителем-реабілітологом, практичним психологом, інструктором з фізкультури тощо);

корекції та розвитку психофізичних функцій (використання елементів: кінезіотерапії, анімалотерапії (іпо-, каніс-, феліно-, орніто-), арт-терапії (ізо-, драмо-, казко-, музико-, кіно-, піско-, ігро-, мульт-, фото-, кольоро-, пластилінової, танцювальної терапії, психогімнастики), працетерапії, ерготерапії, ароматерапії, Монтессорі-терапії).

Також у спеціальній школі можуть проводитися: масаж, апаратна фізіотерапія (теплолікування, вібротерапію), надаватися послуги з ранньої реабілітації для дітей дошкільного віку, тощо.

68. Медичні працівники спеціальної школи забезпечують виконання медичних приписів закладів охорони здоров'я, в тому числі фізичну терапію / фізкультуру, лікувальну фізкультуру, застосування відповідного обладнання (оптичного, звукопідсилювального, ортопедичного), масаж тощо.

69. У спеціальній школі на платній основі можуть отримувати корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні послуги (допомогу) діти, які не є учнями (вихованцями) цієї спеціальної школи.

Послуги (допомога) таким дітям надаються у відповідно до висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, наданого інклюзивно-ресурсним центром, або індивідуальної програми реабілітації (за наявності) або медичних приписів закладів охорони здоров'я та підставі договору між закладом освіти та батьками про надання таких послуг (допомоги).

У договорі зазначаються: права та обов'язки сторін, психолого-педагогічні та/чи корекційно-розвиткові заняття, у яких буде брати участь дитина, строки їх проведення та вартість, спосіб оплати, умови перебування в спеціальній школі, згода батьків на обробку персональних даних та використання для обліку автоматизованої системи роботи інклюзивно-ресурсних центрів, дотримання ними та дітьми правил внутрішнього розпорядку спеціальної школи.

Для підписання договору та проведення обліку батьки надають копію таких документів:

свідоцтва про народження дитини або документ, що посвідчує особу дитини (під час подання копії пред'являється оригінал);

відповідного витягу з медичної картки закладу охорони здоров'я, в якому дитина перебуває під медичним наглядом;

висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини, наданого інклюзивно-ресурсним центром (за наявності);

індивідуальної програми реабілітації (за наявності);

медичної довідки із зазначенням вказівок та призначення лікаря та протипоказань (за наявності).

Корекційно-розвиткові та психолого-педагогічні послуги (допомога) не надаються особам, які не можуть відвідувати заклад освіти за інституційною очною формою освіти за станом здоров'я, що підтверджується витягом з медичної картки закладу охорони здоров'я, в якому дитина перебуває під медичним наглядом.

70. Під час запровадження карантину, обмежувальних протиепідемічних заходів надання корекційно-розвиткових та психолого-педагогічних послуг (допомоги) учням (вихованцям), крім занять чи заходів, які проводяться індивідуально, припиняється.

Матеріально-технічна база та фінансово-господарська діяльність

71. Матеріально-технічна база спеціальної школи включає будівлі, споруди, землю, комунікації, обладнання, транспортні засоби, службове житло, та інше майно, вартість якого відображена у балансі.

Майно, закріплене за спеціальною школою, комунальної форми власності, належить їй на правах оперативного управління та не може бути вилучене, якщо інше не передбачено законодавством.

Використання матеріально-технічної бази та провадження фінансово-господарської діяльності спеціальної школи здійснюється відповідно до законодавства.

72. Будівлі, приміщення спеціальної школи та територія повинні відповідати будівельним нормам, державним стандартам і правилам.

У спеціальній школі забезпечується доступність та універсальний дизайн усіх приміщень з метою формування в учнів (вихованців) компетентностей для подальшого самостійного життя.

У разі наявності у спеціальній школі пансіону його матеріально-технічна база повинна відповідати вимогам Порядку проживання та утримання учнів у пансіонах закладів освіти, встановленого Кабінетом Міністрів України.

73. У спеціальній школі мають бути приміщення та обладнання для організації освітнього процесу, в тому числі надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги), позакласної роботи.

У спеціальній школі має бути навчальний корпус з обладнаними кабінетами, у тому числі кабінет інформатики, класами, лабораторіями, залами, майстернями, бібліотекою (медіатекою), спортивною залою чи майданчиком, ресурсними кімнатами тощо.

74. Для проведення психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових занять у спеціальній школі можуть облаштовуватися та забезпечуються обладнанням такі приміщення:

- 1) кабінет практичного психолога;
- 2) кабінет соціального педагога;
- 3) логопедичний кабінет;
- 4) кабінет для проведення групових занять з ритміки (логоритміки);
- 5) кабінет лікувальної фізкультури;
- 6) кімнати для психологічного розвантаження;
- 7) ресурсна кімната або кабінет соціально-побутового орієнтування;
- 8) навчально-виробничі майстерні для організації трудового навчання та теїнологій;

9) кабінет трудового (предметно-практичного) навчання для учнів початкової школи;

10) кабінет для індивідуальних та фронтальних занять з розвитку слухозоро-тактильного сприймання та формування вимови.

За наявності необхідного обладнання та фахівців, відповідно до профілю спеціальної школи можуть створюватися:

1) процедурний кабінет;

2) кабінет фізіотерапії;

3) офтальмологічний кабінет із затемненою кімнатою;

4) кабінет плеоптичного (плеопто-ортоптичного) лікування;

5) кабінет для занять з розвитку зорового сприймання;

6) кабінет дитячого психіатра (невролога), ортопеда;

7) масажний кабінет;

8) кабінети корекційно-відновлювальної сурдопедагогічної реабілітації для проведення індивідуальних та групових занять з розвитку слухового, слухозоро-тактильного сприймання мовлення та формування вимови;

9) кабінети корекційно-відновлювальної сурдопедагогічної реабілітації, які обладнані слухомовними тренажерами та відповідним програмним забезпеченням;

10) кабінети для корекції та розвитку психофізичних функцій (використання елементів: кінезіотерапії, анімалотерапії (іпо-, каніс-, феліно-, орніто-), арт-терапії (ізо-, драмо-, казко-, музико-, кіно-, піско-, ігро-, мульт-, фото-, кольоро-, пластилінової, танцювальної терапії, психогімнастики), працетерапії, ерготерапії, ароматерапії, Монтессорі-терапії тощо);

11) інші кабінети для здійснення логопедичної, психологічної, педагогічної корекції, соціальної адаптації.

У спеціальній школі мають бути спортивна зала та спортивний майданчик.

75. У школах для дітей з порушенням зору створюються:

1) кабінет інформаційних ресурсів, обладнаний комп'ютерними тифлокомплексами із спеціально адаптованим програмним забезпеченням (для сліпих дітей тифлокомплекси мають бути укомплектовані брайлівським дисплеєм, для дітей із зниженим зором - технічними засобами збільшення) та брайлівським принтером;

2) бібліотека і читальна зала, розміри яких відповідають вимогам щодо розміщення та користування книгами, що видані з використанням шрифту Брайля, та спеціальними технічними засобами для читання, а також телесенсорними лупами та аудіокнигами;

3) майданчик для проведення занять з орієнтування у просторі;

4) клас з комп'ютерною технікою із спеціальним програмним забезпеченням для збільшення та озвучування текстів, телесенсорними лупами тощо.

Робоче місце учня (вихованця) такої школи забезпечується індивідуальним освітленням, а класи - додатковим освітленням дошки.

76. У школах для дітей з порушеннями слуху створюються:

1) кабінет української жестової мови;

2) слуховий кабінет, обладнаний комплектом стаціонарної (дротової або бездротової) звукопідсилювальної апаратури колективного користування, комп'ютерною технікою з програмним забезпеченням для проведення групових занять з розвитку слухового сприймання, формування навичок користування залишковим слухом у процесі мовленнєвого спілкування, нормалізації тембру, голосу, інтонації і ритму мовлення, розвитку здатності орієнтуватись у світі немовленнєвих звуків та діагностичною апаратурою, зокрема аудіометром, для проведення індивідуальної роботи з вивчення стану і динаміки порушеної слухової функції, виявлення резерву її розвитку, підбору і уточненню режиму слухової апаратури;

3) кабінет інформатики з комп'ютерною технікою із спеціальним програмним забезпеченням.

77. У школах для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату створюються:

1) кабінети лікувальної фізичної культури (з розрахунку один кабінет на одного інструктора лікувальної фізичної культури (вчителя-реабілітолога) для роботи у дві зміни);

2) масажні кабінети.

78. Учні (вихованці) забезпечуються спортивним інвентарем та обладнанням, засобами навчання та іншим навчальним приладдям, іграшками та іграми, матеріалами для розвитку індивідуальних творчих здібностей, гурткової, секційної роботи, технічними та іншими засобами реабілітації, виробами медичного призначення відповідно до встановлених норм та порядку забезпечення осіб з особливими освітніми потребами допоміжними засобами для навчання, затверджених Кабінетом Міністрів України.

79. Спеціальна школа може мати інші кабінети та приміщення відповідно до потреб освітнього процесу.

80. Засновник забезпечує щоденне підвезення учнів (вихованців) до спеціальної школи та у зворотному напрямку, у випадку, якщо таке підвезення не перевищує годину часу або здійснюється в межах одного населеного пункту.

81. Спеціальна школа має право здійснювати міжнародне співробітництво в установленому законодавством порядку.

82. Здобуття дошкільної (за наявності дошкільного підрозділу), загальної середньої освіти, отримання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги) у комунальній спеціальній школі її учнями (вихованцями) здійснюється безоплатно за рахунок державного та місцевих бюджетів, коштів засновника (засновників), інших джерел, не заборонених законодавством.

83. Спеціальна школа володіє, користується і розпоряджається майном, земельною ділянкою відповідно до законодавства.

82. Фінансово-господарська діяльність спеціальної школи здійснюється відповідно до законодавства.

Спеціальна школа має самостійний баланс і кошторис, рахунки в установах банків та в територіальному підрозділі центрального органу виконавчої влади у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів (далі – Казначейство) (для спеціальної школи комунальної форми власності), може від свого імені набувати майнових та особистих немайнових прав, бути позивачем і відповідачем у суді, мати печатку і штамп, може запроваджувати власну символіку і атрибутику, мати інші атрибути юридичної особи.

Спеціальні школи комунальної форми власності є бюджетними установами, видатки на які здійснюються у встановленому законодавством порядку за рахунок:

освітньої субвенції з державного бюджету:

відповідного місцевого бюджету;

додаткових джерел фінансування, не заборонених законодавством.

Спеціальна школа приватної форми власності утримуються за рахунок коштів засновника (засновників), додаткових джерел фінансування, не заборонених законодавством.

Керівник спеціальної школи несе персональну відповідальність за провадження фінансово-господарської діяльності спеціальної школи.

83. Додатковими джерелами фінансування спеціальної школи є:

кошти, одержані за надання додаткових освітніх та інших платних послуг; благодійні внески, гранти, дарунки, інші надходження, одержані від юридичних та фізичних осіб.

Спеціальна школа комунальної форми власності має право надавати платні послуги відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами освіти, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності», у тому числі надавати корекційно-розвиткові та/або психолого-педагогічні послуги (допомогу); виробляти та реалізовувати продукцію громадського харчування, організовувати її споживання дітей, що не є учнями (вихованцями) спеціальної школи, але отримують у ній послуги, та працівників спеціальної школи; надавати вільні спеціально облаштовані приміщення для тимчасового проживання особам, які відвідують семінари, тренінги, стажування, інші заходи з підвищення професійної майстерності, що проводяться спеціальною школою.

84. Надходження, отримані спеціальною школою за надання платних послуг та за рахунок інших додаткових джерел фінансування, у встановленому законодавством порядку використовуються для забезпечення діяльності спеціальної школи, передбаченою її статутом.

Бюджетні асигнування за рахунок державного та місцевого бюджету, включаючи кошти освітніх субвенцій, кошти, отримані спеціальною школою як плата за надання додаткових освітніх або інших послуг, а також кошти, отримані за рахунок інших додаткових джерел фінансування, не можуть бути вилучені в дохід державного або місцевих бюджетів.

Спеціальна школа самостійно розпоряджається надходженнями від надання платних послуг та інших додаткових джерел фінансування, передбачених його статутом.

86. Відображення у бухгалтерському обліку операцій, пов'язаних з використанням коштів спеціальної школи комунальної форми власності, реєстрація та облік зобов'язань в органах Казначейства, складення, подання фінансової та бюджетної звітності, а також контроль за цільовим та ефективним використанням коштів такої спеціальної школи здійснюються в порядку, встановленому законодавством.

Вимоги до бухгалтерського обліку та звітності спеціальної школи приватної та корпоративної форми власності визначається їх засновником (засновниками).

Керівник спеціальної школи та головний бухгалтер спеціальної школи персональну відповідальність за достовірність бухгалтерської, фінансової та статистичної звітності відповідно до законодавства.

Контроль за фінансово-господарською діяльністю спеціальної школи в межах компетенції та відповідно до законодавства здійснюють засновник (уповноважений ним орган) та педагогічна рада.

Аудит спеціальної школи здійснюється відповідно до законодавства.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту постанови Кабінету Міністрів
«Про внесення змін до Положення про спеціальну школу та до Переліку
платних послуг, які можуть надаватися закладами освіти, іншими
установами та закладами системи освіти, що належать до державної і
комунальної форми власності»

1. Мета

Затвердження нової редакції Положення про спеціальну школу, що відповідає Закону України «Про повну загальну середню освіту», сприятиме підвищенню якості освіти осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в спеціальних школах. Внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 796 про перелік платних послуг у частині запровадження можливості надання платних корекційно-розвиткових, психолого-педагогічних та реабілітаційних послуг (допомоги) забезпечить можливість взаємодії між спеціальними закладами та закладами освіти, що здійснюють інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами, сприятимуть підвищенню якості освіти таких дітей.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проект розроблено на виконання абзацу п'ятого частини другої статті 35 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо розробки та внесення в установленому порядку проекту акта Кабінету Міністрів щодо затвердження положення про спеціальні заклади загальної середньої освіти та пункту 12 доручення Кабінету Міністрів України від 26.03.2020 №11112/1/1-20.

Закон України «Про повну загальну середню освіту» надає нові можливості для розвитку закладів загальної середньої освіти з метою надання якісних освітніх послуг, що відповідають індивідуальним потребам учнів. Діючи редакція Положення про спеціальну школу не відповідає законодавству та звужує можливості спеціальних шкіл створювати відповідні умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Відсутність можливості надавати платні корекційно-розвиткові, психолого-педагогічні та реабілітаційні послуги (допомогу) зменшує можливості закладів спеціальної освіти забезпечувати освіту дітей з особливими освітніми потребами, що навчаються в інклюзивних класах та групах закладів дошкільної та загальної середньої освіти та потребують високоспеціалізованих освітніх послуг.

3. Основні положення проекту акта

Нова редакція Положення про спеціальну школу визначає загальні основи функціонування таких шкіл, їх види та структуру. Положенням про спеціальну школу встановлюються засади управління нею, організації діяльності, освітнього процесу та виховання, визначаються умови роботи груп подовженого дня, надання психолого-педагогічного супроводу, психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг (допомоги), оцінювання результатів навчання,

забезпечення матеріально-технічної бази та фінансово-господарської діяльності спеціальних шкіл.

Акт буде реалізований шляхом внесення змін до установчих документів спеціальних шкіл.

4. Правові аспекти

Проект розроблено на виконання абзацу п'ятого частини другої статті 35 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо розробки та внесення в установленому порядку проекту акта Кабінету Міністрів.

У зазначеній сфері діє наказ МОН від 01 серпня 2018 р. № 831 «Про затвердження порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти» (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 16 серпня 2018 р. №945/32397) та постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. №796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами освіти, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проекту акта не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Протягом серпня – вересня 2020 р. здійснювалося публічне громадське обговорення проекту у фокус-групах директорів спеціальних шкіл різних типів, що представляли різні регіони України та м. Київ, до обговорення залучалися народні депутати України та батьки дітей з особливими освітніми потребами.

З 20 листопада по 7 грудня 2020 р. були проведені електронні консультації з громадськістю на сайті Міністерства освіти і науки України, під час яких надійшло 35 пропозицій від наукових установ та організацій, спеціальних шкіл, батьків дітей з особливими освітніми потребами, які були частково враховані. Не врахованими залишилися пропозиції повернути умови проживання учнів в пансіоні спеціальної школи, так як зазначені питання, згідно з Законом «Про повну загальну середню освіту», регламентуються Порядком проживання та утримання учнів у пансіонах закладів освіти (готується до прийняття Кабінетом Міністрів України).

Проект потребує погодження з Громадською спілкою «Всеукраїнське громадське об'єднання «Національна асамблея людей з інвалідністю України» та з Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування «Асоціації міст України».

Проект потребує погодження із Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Уповноваженим Президента України з прав людей з інвалідністю, Уповноваженим Президента України з прав дитини, Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю, Урядовим уповноваженим з питань гендерної політики.

7. Оцінка відповідності

Проект акта не стосується зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; не впливає на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків; не містить ризиків вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією; не створює підстав для дискримінації. Проект постанови забезпечує реалізацію права на освіту, гарантованого Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

Проект акта потребує проведення антикорупційної експертизи Національного агентства з питань запобігання корупції.

Проект акта не потребує громадської антикорупційної, громадської антидискримінаційної та громадської гендерно-правової експертизи.

8. Прогноз результатів

Проект акта сприятиме підвищенню якості навчання осіб з особливими освітніми потребами в спеціальних школах. Ефективність реалізації акта буде оцінена шляхом зменшення скарг від батьків щодо якості навчання в спеціальних школах.

Можливим ризиком може бути децентралізація та не дотримання дії постанови на місцях, що буде мінімізовано додатковою роз'яснювальною роботою.

Реалізація акта не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Вплив реалізації акта на інтереси заінтересованих сторін наведено у таблиці.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Засновники закладів освіти	Збереження та розвиток спеціальних шкіл	Засновники закладів освіти матимуть змогу привести діяльність спеціальних шкіл у відповідність до норм законодавства
Керівники спеціальних шкіл	Створення додаткових можливостей для розвитку закладу освіти та надання учням якісних освітніх	Потребуватиме приведення статутів закладів у відповідність до нової редакції

	послуг відповідно до їх індивідуальних потреб	положення, проте надасть директорам можливості для розвитку їх закладів
Батьки дітей з особливими освітніми потребами	Створення додаткових можливостей для здобуття якісної та сучасної освіти дітьми, що потребують високоспеціалізованих освітніх послуг	Спеціальна школа отримує такі ж можливості, що і інші заклади загальної середньої освіти, але у той же час збереже свої унікальні можливості щодо забезпечення високоспеціалізованих освітніх послуг
Діти з особливими освітніми потребами	Розширення можливостей забезпечення потреб кожної дитини	Створення нових умов для навчання в спеціальній школі.

Міністр освіти і науки України

 2021 р.

Сергій ШКАРЛЕТ

Порівняла таблиця
до проєкту постанови Кабінету Міністрів «Про внесення змін до
Положення про спеціальну школу та до Переліку платних послуг, які
можуть надаватися закладами освіти, іншими установами та закладами
системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності»

Зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. №796 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися закладами освіти, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності»	
Відсутня	«29) надання закладами дошкільної та загальної середньої освіти понад обсяги, встановлені індивідуальною програмою розвитку, корекційно-розвиткових та/або психолого-педагогічних, та/або реабілітаційних послуг (допомоги) здобувачам освіти такого закладу освіти, а також дітям, які не здобувають освіти у цьому закладі освіти.».

Міністр освіти і науки України
_____ 2021 р.

Сергій ШКАРЛЕТ